NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2109 | RÉSIDENCE SUP... | MỖI SỐ : 0 $ 02 | DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE No 2195 | NGÀY THỨ BA 1er AVRIL 1924

Trung Bắc Tân Văn

Âu-châu

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI Đến lấy báo tại bản-quán hoặc tại các nhà hàng có lĩnh báo bán lẻ	Người đem đến nhà	Gửi số giây thép	Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ, Đại-Pháp và các thuộc địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm. .	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00
Các làng và Các công-sở	»	8 . 00	8 . 00	8 . 00	9 . 00	»
Sáu tháng. .	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 30	6 . 00
Ba tháng . .	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00
Một tháng. .	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
4e page { *Une seule insertion. . . .* 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . . . 0 $ 18 le c/m }
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một bậc thượng-lưu thực hoàn-toàn xứng đáng ở xã-hội Việt-Nam ta bây giờ

(Cái tài-lược của bậc người ấy)

Thứ nữa xin nói về cái tài lược của bậc người ấy. Tài lược là gì ? là cái lưng vốn thứ nhất của người ta để mà làm nên công việc ; người nào làm công việc gì thì tất phải có cái tài lược đủ ứng phó về công việc ấy : như người làm việc buôn thì phải có cái tài lược về việc buôn là hiểu thị-tình, tường vật-giá, biết mối mua mối bán, vận-tải thế nào cho mau chóng, cổ-động thế nào cho chạy hàng ; lại như người làm việc binh thì phải có cái tài lược về việc binh là tinh thao lược, thuộc trận-đồ, biết đường lên đường lui, khí-giới làm sao cho tinh-minh, hàng ngũ làm sao cho chỉnh-túc ; cho đến trăm công ngàn việc, tay cờ đã đến mình phải phất thì cũng đều phải có cái thủ-đoạn, cái phương-pháp vừa với cái công việc mình làm đó thì mới mong ứng phó được khỏi luống-cuống hồ-đồ. Nếu gọi là bậc thượng-lưu trong xã-hội thì cái công việc về phần mình phải ra tay gánh vác chẳng là cái công việc giúp nước cứu dân dư? đã nhận lấy cái công việc như thế thì cái lưng vốn thứ nhất phải dự bị là cái gì ? Chắc cũng phải có cái tài lược tương-đương thế nào mới được. Cái công việc phải làm là cái công việc giúp nước cứu dân thì cái tài lược để mà làm nên công việc ấy tất phải là cái tài lược có thể thi-thố ra mà cứu dân giúp nước, cho nên cái tài lược của một bậc thượng-lưu trong xã-hội quyết không phải cái tài-lược luồn lọt bôn xu giỏi, vận-động mánh-khóe khôn, mà cũng không phải cái tài-lược trí-trá đảo điên, cơ quyền lật lọng. Ta thường nghe bây giờ thiên-hạ kháo nhau những là ông nọ tài lấy tiền, ông kia tài giao-thiệp ; những cái tài ấy hoặc giả về phần riêng một thân, một nhà của các ông thì có lẽ có ích cho cái hi-vọng ăn sung mặc sướng, tử ấm thê vinh thật, nhưng chắc là không ích gì cho dân, cho nước được mảy-may nào thì không kể là cái tài lược của một bậc người có cái nhiệm-vụ cứu dân giúp nước được.

Cái tài-lược có thể thi thố ra mà cứu dân giúp nước là cái tài-lược như thế này : thông hiểu cái tình thế trong nước mình, am-thuộc cái lợi bệnh trong dân mình mà dự bị cho có đủ cái phương thuật để cách tân chấn-loát cho nước mình, hưng lợi trừ tệ cho dân mình. Cái tình thế nước mình bây giờ, trên có chính phủ bảo-hộ vẫn sẵn lòng khai-hóa cho nước ta mà vì sự giao-thiệp với người mình còn nhiều điều trở cách, tình ý có chỗ không thông, không khỏi có cái hi-vọng tối thiết của người mình mà chính phủ không sao thấu hết được ; mình là người giới-thiệu cho nhân-dân với chính-phủ, phải dùng những phương-thuật gì khiến cho cái dân-ý dân-chính của mình lọt vào được tai mắt chính-phủ mà giúp sức chính-phủ về những sự kiến-thiết có thực ích thực lợi cho dân mình : dưới quốc-dân mình thì chưa có đủ cái năng-lực tự-động mà mưu toan một cái sự-nghiệp công-cộng gì, dù là lương-pháp mỹ-ý thế nào mà cứ cái tích-tập hư ngụy cẩu thả của người mình thì không khéo cũng thành ra bánh vẽ cả ; mình là hạng đầu mục của nhân-dân, phải tự-lượng cái tài lược của mình đối với các sự-nghiệp công-cộng trong xã-hội thích hợp về một việc gì thì tự mình đề-xướng lên mà rồi lại chính mình phải săn sóc vào, phải giám-đốc luôn, đem mình làm một người đốc công cho cái công-xưởng chế-tạo nên cái sự-nghiệp ấy, đặt mình làm một bộ thần-kinh cho cái cơ-quan vận-động ra cái sự-nghiệp ấy ; cho được xứng đáng làm một bậc người giới-thiệu của chính-phủ, đầu mục của nhân-dân, mà giúp nên được những việc kiến-thiết có thực ích thực lợi cho dân, gây thành được một cái sự-nghiệp công-cộng cho xã-hội, ấy tức là cái tài-lược của một bậc thượng-lưu vậy.

Nếu trong xã-hội Việt-Nam ta bây giờ mà có được một bậc thượng-lưu có cái tài-lược như thế thì những việc kiến-thiết của chính-phủ, việc gì là việc chẳng có thành hiệu, mà những sự-nghiệp công-cộng trong xã-hội có đâu đến nỗi mười cái thất bại đến chín rưởi, cái thì hữu thủy vô chung, cái thì hữu danh vô thực, mà có người phải than-vãn ngẵn-ngại về nỗi công-ích trở thành công hại dư.

T.

Tin Trung-hoa

Ngày 21 Mars 1924

Việc Trung Nga thiết-lộ

Ngày 10 mars, nội-các khai hội, bàn việc Trung Nga thiết-lộ, đều lấy làm ủy-viên Nga ý kiến bông lông quá, không thi hành được, xin Tào-Côn hạ lệnh cho Vương-chánh-Đình thỏa nghị lại với ủy-viên Nga.

Ngày 11 mars, Vương-chính-Đình hội nghị với ủy-viên Nga, Vương thuật ý-kiến nội-các, xin sửa đổi lại các điều ước, ủy-viên Nga đều bằng lòng. Tối hôm ấy, Tôn-bảo-Kỳ, Cố-duy-Quân và Vương-chính-Đình vào yết kiến Tào-Côn, xin giao cho Vương-chánh-Đình dự nghĩ việc khai chánh-thức hội nghị.

Xử trí việc Phúc-kiến

Nội-các hội nghị, bãi chức Vương-vĩnh-Toàn, cử Chu-ấm-Nhân làm bang-biện quân-vụ tỉnh Phúc-kiến.

Các tỉnh-trưởng từ chức sư-trưởng

Ngô-bội-Phu đánh giây thép về Bắc-kinh xin từ chức đè tam sư-trưởng ; Trịnh-bính-Kỳ (ở Sơn-đông) cũng đánh giây thép xin từ chức dự ngũ sư-trưởng. Tào-Côn đều ủy-dụ chưa cho

Tôn-bảo-Kỳ chủ trương cuộc hòa bình

Tôn-bảo-Kỳ đánh giây thép cho Tôn-Văn, chủ trương việc khai hòa-bình đại hội, xin Tôn-Văn sai đại-biểu đến dự hội.

Ôn-thụ-Đức với Đỗ-tích-Khuê

Ôn-thụ-Đức với Đỗ-tích-Khuê vẫn tỏ ý kèn cựa nhau, hai người cùng đánh giây thép về Bắc-kinh kiện nhau và chê bai nhau, chánh phủ còn đương trù-liệu phương pháp xử trí.

Thẩm-hồng-Anh với Lục vinh-Đình

Quân đội Thẩm-hồng-Anh đã ở huyện Giang-hoa (Hồ-nam) kéo sang hội-hợp với quân Thẩm-vinh-Quang (con Thẩm-hồng-Anh) ở Hạ-huyện, Hạ-tài Kệt (tướng Lục-vinh-Đình) cũng đã kéo quân sang Hạ-huyện, chắc ở đó sẽ có cuộc chiến tranh to.

Cuộc chiến-tranh ở Tứ-xuyên

Mấy hôm nay cuộc chiến tranh ở Tứ-xuyên rất là kịch-liệt, quân Vân-nam thắng trận ở Trung-khánh bắc-quân thua chạy về Thành-đô, Trùng-khánh rất là nguy cấp.

Gia-đình giáo dục cần phải luyện tập tâm-tính trước

Bài trước đã nói về sự học-vấn con gái cần phải có để tẩm bổ cho tinh-thần, còn tâm tính thì nhờ gia-đình giáo-dục bồi dưỡng cho, tự khắc người con gái học-hành gồm đủ ; nay xin giải nghĩa cái tâm-tính của con người, rồi sẽ bồi bổ thêm sự giáo-dục thì mới đúng.

Tâm-tính là gì ? Tâm là làm chủ-động của muôn việc ở trong, dầu việc mảy-mún mấy, cũng đều thông suốt cả, do lường phải chẳng mà đưa lần ra các cửa ngõ, như tay chân, mắt, mũi, tai, miệng, lưỡi vậy.

Tính, là tâm sinh, lấy lý tưởng của người xưa, bày tư-dạng chữ tính, trùng-tâm bên chữ sinh, thì đủ hiểu, kinh-thơ nói rằng : « tập dĩ tính-thành », cái tính vì tập quen mà ra. Lại sách triết-lý tây nói rằng : « tính-khí với tính-nết khác nhau » — tính khí dẫn đàng về nhân-đức nhưng mà tính khí, tính nết, nhân - đức đều khác nhau. Tính-khí bởi tự dưng lọt lòng mẹ, tính nết bởi tập quen tính thong-dong mà ra ; nhân-đức thì bởi tập rèn lần lần, giúp làm việc lành cho dễ, và bền chặt.

Lại giải-nghĩa cái tính-khí, có tính nóng, có tính hiền-lành, có tính hay buồn, tính ưa vui, tính hay giận, tính cứng đầu cứng cổ, tính sáng-suốt, tính tối tăm v. v.. Tính-khí đổi được cũng hơi có khó, chớ tính nết vì tiếp-xúc các vật-chất ở ngoài, mà làm quen, thu vào trong tâm, hoặc hay hoặc dở không hạn, nhưng người nào cũng có lương-tâm hết thảy, nếu biết suy xét, lấy nghị-lực mà lôi kéo lại, đừng cho mạnh tâm về đường xấu, đừng cho nhiễm tính mà thành hư, thế thì sự dạy vẽ, cốt phải dạy cho biết cách suy xét, và phải có nghị-lực chủ-trì chớ cho theo về cảm-giác lắm, vì cảm-giác hay thì hay, cảm-giác nhiều sự dở thì phải dở ; có người nói rằng : con tôi không dạy vẽ gì sốt mà tâm tính hắn tự hay, thế là vì sự cảm giác của hắn được gặp dịp thuận-tiện, tốt lành của xã-hội, nhưng không được mấy như thế, ví-dụ, như cây cối trồng ra, chỉ bỏ luống, trông nhờ khí-hậu của trời đất, không cần gia phân tro, bồi-bổ, là một sự ngẫu-nhĩ mà nên không phải là thiện sách, mà bắt chước dặng.

Đoạn trên đã kể tường-tận sự tâm-tính, vậy thì sự giáo-dục nên thi-hành làm sao ? Dạy thì lấy sự dạy đứa trẻ con làm trước, dạy thì phải có dồ, lần lần mà dạy, trước phải tôn cái sự dạy của mình ; làm bổn-phận cha mẹ phải dạy con cái cho nên, sau nữa, tuy con mình mà cũng phải giữ cái nhân-cách cho nó, chớ không nên ba ăn ba nói, muốn đánh muốn chưởi khi nào cũng đặng, dầu đứa trẻ còn thơ dại cũng vậy, sự thi-hình-phạt, là bất-đắc-dĩ đó thôi, chớ dùng luôn thì đứa trẻ con coi nhàm, mà không sợ nữa, và lại nhất nhất đều dùng trừng-phạt, làm dụt cái trí khôn của đứa trẻ con, không nảy nở ra đặng, cho nên phải nuôi cái tính một cách thong dong, chớ không nên bó buộc lắm, mà lại phải giữ gìn cái tính một cách cho điều hòa, chớ cho thiên về một mặt nào cứ một mặt, đã thiên là tính xấu, sau khó chữa lại, phàm sự dạy là dạy cái tâm tính trước, khoan trau dồi bề ngoài vội, để cho còn lại cái tính tự nhiên mới quí, mới thực thuần phác. Dạy cho biết tại làm sao mà yêu cha mẹ, tại làm sao phải kính kẻ lớn, tại sao phải nhường nhau, tại làm sao phải trung tín.

Vì rằng : mình yêu cha mẹ là thiên tính, song phải hiểu sự yêu ấy, đâu trong các mối yêu thương hết thảy, biết yêu cha mẹ chân-thành, thì suy ra các sự yêu khác, toàn có đạo-lý, yêu cha mẹ là cảm công đức sinh-thành, đau đớn vì con, khó nhọc vì con, tưởng trong thế-gian không có sự yêu gì đằm thắm êm ái cho bằng cái lòng yêu con. Thì làm con nên đối với cha mẹ làm sao cho thỏa, sự thỏa tình với cha mẹ, tất phải làm cho hết bổn-phận của mình, sau gặp việc toan làm hết bổn phận, thành một cái lòng tư-tâm bác-ái, lòng thương ấy tất không giả dối nữa.

Tình kẻ lớn là những kẻ già cả, nhiều tuổi hơn mình, từng như vai cha vai anh, sự nghe thấy từng trải, thì chỉ giáo cho mình đặng nhiều việc lợi ích, nếu chào thưa mà làm đủ phép tắc bề ngoài, mà trong lòng không có ý phục-tòng thì vô ích.

Nhường nhau thì không đến nỗi tranh nhau, bên nào cũng đều giữ phép, thường tình anh em chúng bạn đặng hòa khí luôn, phải hiểu cho con trẻ biết lẽ phải ; là mình muốn được tự-do, nhưng cấm không đặng phạm đến quyền tự do của người khác.

Trung-tín là ngay thẳng và tín thực, trung-tín là cái chốt của lòng người, mà cũng là cái chốt của muôn việc, nếu luyện tâm tính cần lót lòng hai chữ trung-tín đi trước. Làm người mà không có trung tín ở đời sao cho bền chặt nghĩa liên-lạc với nhau, dầu con trai con gái cũng vậy, tâm tính dạy phải nhất luật như nhau, chỉ riêng về phần chức nghiệp, tùy theo cái vận-mệnh của con người mà giáo dục cho hợp phép, cái tính chất con gái, sẵn có cái vẻ phong thú riêng, ưa sự nhỏ nhặt, nên dạy cho biết cách làm việc có ngăn nắp cho quen, dầu cho đi học trường, song ngày rảnh cũng nên cho dự biết việc nhà cửa đôi tí, và các việc lao-động của ta làm, dầu con nhà sang giàu không phải làm lụng công việc nặng nhọc, chớ há lại không để con mắt qua, mà quan-sát cái tình hình lao-động của người ta làm cho mình rộng thêm một bài học-vấn ru, và sự đau đớn khốn nạn của người đời, cũng nên hiểu biết lẽ hơn thiệt, để suy xét cho quen, sau ra với đời, dầu gặp cảnh thuận nỏ nói làm chi, chớ cảnh nghịch cũng biết mà cư xử cho đỡ nỗi khó khăn mà mình đã biết trước ; lại cốt nhất một điều chớ nên quên, sự giáo-dục con gái, không bao giờ rời bỏ cái bổn-phận trong gia-đình, mà tìm hạnh-phúc đàng nào cho hơn, phải biết có chồng có con, làm trọn nghĩa-vụ mới là vinh, gia-đình được phần lạc-thú là danh-giá đó, người làm cha mẹ, phải thành-tâm mà dạy dỗ con gái có lẽ lại trọng hơn con trai nữa mới phải. Thiết-tưởng cái nghĩa-lý là một cái của chung đàng mẫu-huấn ở xã-hội mình đương thiếu, vì vậy mà phải hết sức khai đạo sự nghĩa-lý cho thông biểu, để gây nên cái kết quả về sau, hạng nhân-loại tương-lai, là ở trong tay những người có giáo-dục, hay không giáo-dục uốn nắn ra đó. Các nhà giáo-dục nghĩ sao ?

Đạm-Phương nữ sử.

Quốc-dân thường-thức

Cách giữ hồ tây cho để được lâu

Hồ tây lòng mà các ông giáo, các ông thư-ký thường phải dùng đến luôn, nhưng ít khi để được lâu, vì hễ để lâu thì tự nhiên mất hẳn tính chất đi, không được dính lắm như trước nữa. Vậy muốn để được lâu thì nên lấy một ít (một tí thôi) sulfate de zinc rất trong-sạch cho vào.

Cách giữ những cây cối sưu-tập về khoa-học

Muốn giữ những cây cối mình sưu tập được trong lúc đi du ngoạn hay của người ta cho mình được bền mùi thì lấy 600 grammes rượu hòa vào một ít acide salicylique đem đun lên, hễ thấy sôi thì dúng cây vào, kéo ra vẩy se sẽ cho sạch nước đi, hễ sạch nước rồi đem ép vào giấy thấm có quả nặng đè lên.

Nếu không có acide salicylique thì dùng acide borique cũng tốt lắm.

Muốn rửa lại những lọ mực cho sạch thì phải làm thế nào ?

Không cái gì làm phiền cho ông giáo bằng những lúc đang viết bài mà cứ phải dúng ngòi bút vào cái mực đặc có mùn dính ở dưới lọ. Lắm khi, lọ mực mới pha được mấy ngày mà vì chỗ ngồi làm việc nóng quá hay có ánh mặt giời chói vào, làm cho mực bốc hơi lên, còn rặt mùn ở lại. Bởi thế nên phải rửa lọ luôn. Ta thường cứ lấy miếng vải với cái que mà rửa, nhưng ít khi được sạch hẳn, thế nào cũng còn ở chỗ vai lọ. Muốn rửa cho thật sạch, thì lấy ít acide oxolique hòa vào nước lã lạnh ; như thế thì dù mực có khô đến đâu chăng nữa, cũng phải tiêu tán đi ngay. Nhưng thứ acide oxolique là thứ thuốc độc, lúc dùng nên phải cẩn thận kẻo khốn.

Khái-Sinh.

Nên lưu tâm đến chủng-loại

(Tiếp theo)

Bằng khi không nuôi được vú, mới nên cho trẻ bú sữa loài vật.

Sữa loài vật duy có sữa bò là tốt hơn cả, nhưng cũng có thể dùng được sữa dê, sữa lừa và sữa trâu nữa. Cũng dùng được cả sữa hộp : sữa đặc, sữa nước đã đun rồi.

Khi vắt sữa phải lau tay cho sạch, rửa vú con vật cho kỹ.

Đun sữa cũng phải biết cách mới được : Sữa tươi thì nấu độ 15 hay 20 phút, phải đánh tan váng thì sữa mới sôi được. Khi thấy bóng sủi lên to, mới thật là sôi kỹ. Sữa đun sôi để được lâu hơn sữa tươi.

Sữa mỗi con vật một khác : sữa bò, sữa trâu mạnh hơn sữa người, trẻ uống khó tiêu. — Dùng sữa ấy phải pha thêm nước sôi. Và lại sữa bò không ngọt bằng sữa người, phải cho thêm đường mới được. Trẻ mới đẻ cho uống sữa pha nửa nước, mà nước ấy trong 100 phần có 10 phần đường. Ba tháng cho ba phần sữa một phần nước pha đường. Tự tháng thứ tư cho ăn sữa nguyên.

Pha sữa hộp phải kén hộp nào đầy không lồi ra, đầy hơi lồi cũng vậy, là hộp sữa cũ, mở ra xem sắc sữa đã vàng ra xám lại không được trắng như thường, thì đừng dùng nữa, pha với nước thật sôi.

Trẻ mới được bốn tháng cho uống một hộp sữa đặc pha làm 4 litres, rồi sau chỉ pha 3 litres mà thôi.

Đang độ cho trẻ bú, phải giữ thân-thể cho sạch sẽ, nhất là vú. Lúc sắp cho bú và khi trẻ bú xong phải lau cho sạch, vì sữa rây ở đầu vú chua ngay, trẻ bú vào sinh đau bụng. Muốn kỹ lưỡng hơn lấy nước đun sôi mà rửa.

Khi trẻ bú xong chùi mồm và má cho nó, phải giữ cho nó khỏi trớ.

Cho trẻ bú đừng nằm, lúc nó đang bú có ý xem nó thở có đều không, nếu vú to quá chịt vào mũi đứa trẻ, thì lấy hai ngón tay cặp lấy đầu vú để vào mồm nó, như thế nó bú vừa dễ mà thở cũng dễ. Cho trẻ bú phải đổi vú luôn, cho sữa dễ xuống.

Mỗi lần trẻ bú xong mà chưa hết sữa thì dùng một cái vòi để hút hết sữa đi, cho vú khỏi căng và khỏi sưng.

Cho bú bầu cũng phải cẩn thận, đừng nên dùng cái bầu to quá, chỉ nhỏ độ một phần năm litre là tốt nhất. Bầu phải giữ cho sạch, mỗi bận dùng xong lấy nước nóng mà rửa. Vú giả cũng phải giữ sạch sẽ như thế, phải lộn ra rửa lau cho sạch. Cái lỗ vú giả đừng bé quá để cho trẻ bú khỏi mệt, cũng đừng to để trẻ bú mau quá mà ngạt chăng.

Trước khi cầm bầu cho trẻ bú, phải lắc lên cho sữa ấm đều, kẻo nó bú phải sữa nóng ở trên thì bỏng.

Các bà thường cho trẻ bú không có chừng mực nào, phải định giờ mà cho bú ; năm lên một đến năm lên hai cũng giữ được điều độ thì càng hay lắm.

Hôm mới đẻ cho bú ba bốn lần là nhiều.

Rồi lệ thường cứ ban ngày cách 2 giờ cho bú một lần, đêm hai lần, không mấy nỗi đến lúc trẻ có sức bú, thì đổi đi, cứ cách 1 giờ rưỡi hay 3 giờ hẫy cho bú, đêm cho bú một lần thôi.

Nhiều đứa trẻ háu bú, những đứa ấy phải giữ đừng cho bú nhanh quá hay nhiều quá. Cứ nên theo điều độ, đừng thấy nó khóc mà sợ, có khi trẻ khóc vì nhẽ khác không phải vì đói sữa. đừng thấy khóc mà cho bú là dở lắm.

Độ trẻ lang bú, thường nó hay trớ, đi lạnh dạ, đau bụng cũng là vì nhẽ bú quá, phải thưa cho bú đi.

Thấy trẻ không nặng thêm lên được ít nào là hoặc ít sữa, hoặc sữa không tốt.

Phải xét xem người mẹ hay là người vú có bệnh gì không ? Nếu không thấy gì phải hỏi thầy thuốc ngay.

Khi người mẹ hay người vú có bệnh nặng thì không nên cho trẻ bú ; duy khi nào có đau cổ, ho, đi lạnh dạ thì cứ cho bú không can gì.

Nên cho trẻ bỏ sữa vào độ nào ? Phải tùy đứa trẻ lớn nhỏ và tạng bộ tiêu-hóa của nó.

Bắt trẻ bỏ sữa cũng phải từ từ, bớt cho bú một hai lần, cho ăn cháo loãng, rồi thì cho ăn đồ ăn dễ tiêu.

Ấy đại đề bài diễn của ngài nói như thế, tưởng cũng đủ cách-thức mà ta nên đem giảng dạy cho đàn bà nước ta đều biết mà gìn giữ.

Mong sao các bà nước ta biết được, lại theo được đúng những cách vệ-sinh như thế, thì chẳng những các bà được vừa lòng sau khi sinh đứa con ra trông nó bụ bẫm, khỏe mạnh mà sau này con các bà khôn lớn lên sẽ là dân trong nước, dân có mạnh thì nước mới mạnh được.

Gốc gây nòi giống là ở đàn bà mà ra, vì đàn bà có thiên-chức về sự sinh-dục.

Muốn cho giống nòi mạnh mẽ, ta há lại không nên chăm bón xới cho cái gốc kia sao ?

B. T. D.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 30 Mars 1924

Mỏ sụt

Tin Charlestown Virginie. — Mỏ sụt, 25 người thợ mỏ bị hãm, chết cả, không cứu được người nào.

VÔ-TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux, ngày 31 Mars 1924

Việc nước Đức

Tin Hanoovre. — Tại một cuộc hội-nghị của đảng Thứ-dân, M. Stresemann có nói ông sẽ cố gắng khôi-phục lấy các địa-hạt của nước Đức. Ông trách các nhà giám-định ước đạc cái năng-lực của nước Đức một cách sai lầm. Ông sẵn lòng điều-đình với các nước Đức và rút quân đóng ở đất Rhénanie về. Ý ông muốn nhượng quyền cho các nước thu lợi về đường hóa-xa và kiểm-duyệt nhà Đức-quốc ngân-hàng.

Tin Hagen. — Tại một cuộc hội-nghị của đảng Trung-ương, M. Marx có nói nước Đức ưng vào hội Vạn-quốc, song phải cho nước Đức được bình-đẳng với các nước. Ông công-kích mọi việc trái pháp-hiến của đảng quốc-dân. Ông nói ông muốn thi-hành một cái chánh-sách trong thì hòa-bình, ngoài thì hòa-hiếu với các nước.

Cavite, ngày 28 Mars 1924

Việc nước Đức

Tin Minsk. — Một đảng phản-đối chánh-phủ Xô-viết đến đánh một xã, và bắt mấy người làm con tin. Bọn ấy nói nếu hai mươi hai người về đảng họ bị bắt mới rồi mà bị giết, thì họ sẽ giết những người bắt làm con tin.

Cuộc bay vòng thế-giới

Tin Seattle. — Các nhà phi-hành định trong khi bay qua Thái-bình-dương lại đỗ thêm ở đảo Unimak. Đặt thêm chỗ đỗ ấy, là có ý phòng khi có gió bão.

Thợ kim-khí ở nước Pháp

Báo *Journal* đăng tin rằng đại đa số thợ kim khí không ưng thuận, nhưng hội liên hiệp cũng định nay mai nhất loạt đình-công.

Một tiểu-ban sẽ định ngày khởi sự. Song việc ấy có lẽ không thành-công.

MỘT CẬU HỌC-SINH 14 TUỔI PHÁT MINH ĐƯỢC MỘT CÁI MÁY

Báo *Matin* đăng tin rằng một cậu học-sinh 14 tuổi tự nghĩ ra, và đã chế được một cái máy điện làm bằng hiệu sự chuyển-động của quả địa-cầu, làm nên ngày đêm, cùng bốn mùa. Máy ấy cậu đã đem trình tại hội Thiên-văn-học.

Giới thiệu sách mới

Một bộ tiểu-thuyết mới xuất bản

Anh-hùng-nào Tam-môn nhai *của ông Vũ-đình-Long dịch ở tiểu-thuyết Tàu ra, mới xuất bản quyển thứ 1, giá 0 $ 25. bán tại nhà in* KIM-ĐỨC-GIANG, *83, phố hàng Bồ, Hanoi.*

Người ta đã nói thế-giới bây giờ là thế-giới tiểu-thuyết. Cái tính thích xem tiểu-thuyết là cái tính chung của cả nhân-loại trong thế-giới chứ không riêng gì ở một nước mình. Các văn-sĩ ở Âu Mỹ đã có nhiều nhà nổi tiếng chuyên-môn là nhà tiểu-thuyết; sách tiểu-thuyết xuất bản, ở nước nào cũng vậy, cũng rặm như rừng, rộng như bể, không mấy ngày là không có tiểu-thuyết xuất bản mà người xem vẫn không hề biết chán. Nói rằng sợ tiểu-thuyết bậy làm cho người xem tăng sẵn đạo dục, nhiễm theo cái gian ác, cái xấu-xa của người trong truyện, đến nỗi hư hỏng mất nền phong-hóa đạo-đức trong xã-hội mà muốn ngăn cản người ta đừng nên xem tiểu thuyết thì không thể nào được; người xem tiểu-thuyết đã không thể ngăn cản được thì lẽ thường đã có câu tất có cung, cũng không thể nào ngăn cản được người soạn tiểu-thuyết dịch tiểu-thuyết.

Chỉ có một phương thuốc thật là trúng bệnh mà nếu có được nhiều ông lang giỏi khéo dùng ra để chữa cái bệnh tiểu-thuyết bậy thì chắc là kiến hiệu ngay, chẳng những cái nền phong-hóa đạo-đức trong xã-hội không vì tiểu-thuyết bậy mà đến nỗi đổ rạo, mà có lẽ nhờ được phương thuốc này lại thêm bồi bổ cho phong-hóa đạo-đức nữa. Phương thuốc đó là gì? tức cũng là tiểu-thuyết vậy. Người ta đã có cái tính thích xem tiểu-thuyết thì phi tiểu-thuyết cũng khó rứ được người xem; thuốc chưa xuống khỏi cổ mà người bệnh đã mửa ra rồi thì dù thuốc hay cũng không cứu gì đến tang phủ được; chi bằng nhân cái tính sở thích của người ta mà đem cái tinh-thần cảnh tục kiểu thời để vào trong cái liều thuốc người ta thích dùng nhất là liều thuốc tiểu-thuyết. Cái bệnh tiểu-thuyết làm cho người ta hư hại là vì người ta nhiễm phải cái gian ác, cái xấu-xa trong tiểu-thuyết; vậy nếu người ta nhiễm được cái trinh-thục, cái nghĩa-hiệp trong tiểu-thuyết thì khó gì mà người ta chẳng trở nên tốt, nên hay.

Ông Vũ-đình-Long là người dịch bộ tiểu-thuyết này, tôi cũng chưa dám biết ông đã bẩn là một ông lang tiểu thuyết giỏi ở cái nước bệnh ta bây giờ chưa? nhưng cứ bản tiểu-thuyết mà ông lựa dịch ra đây thì chuyện toàn là chuyện nghĩa-hiệp và trinh-thục cả, dám chắc rằng người xem bản tiểu-thuyết này sẽ có nhiễm được cái tinh-thần nghĩa-hiệp, trinh-thục nhiều ít chờ chẳng không; mà quả cái tính người ta thích xem tiểu-thuyết nhiều thì một bản tiểu-thuyết như bộ này cũng có thể gọi được là một liều thuốc cần con cảnh tục kiểu thời cho cái bệnh xã-hội ta được.

Ta mong rằng người xem tiểu-thuyết ở xã-hội ta đối với những bản tiểu-thuyết như bộ này đừng cho là thuốc đắng mà không chịu dùng, mà những nhà đồng nghiệp làm nhà tiểu-thuyết với ông Vũ-đình-Long đều gắng làm cho trọn cái chức-vụ ông lang tiểu-thuyết giỏi, thì cái bệnh tiểu-thuyết của xã-hội ta bây giờ cũng đỡ cho các nhà có bụng ưu thời phải bận-khoăn lo nghĩ tới nữa.

D. B. T.

TÒA NỘI-CÁC MỚI

Sáng ngày hôm thứ hai tòa nội-các mới đã tuyên-cáo cái chánh-sách tại nghị-viện. Trong lời tuyên-cáo có nói chánh-phủ cứ để nguyên các bản giao-ước cũ cho đến khi giải-quyết xong cái vấn-đề bồi-khoản. Chánh-phủ mong rằng các nhà công-hóa sẽ gom tại gom sức với nhau để duy-trì lấy mối đồng-tâm.

Quan François Marsal muốn ấn-định cái giá tiền franc theo cái thị-giá ngày nay. Ngài nói ngày nay không sao tăng số giấy bạc lên được.

Trong mục này đăng ở số báo ngày hôm qua có nói trước đây quan Fabry có sung chức chánh văn-phòng quan thống-chế Lyautey là nhầm, nay xin cải-chính là trước ngài có sung chức chánh văn-phòng quan thống-chế Joffre cho đúng.

MỘT PHÉP MỚI DÙNG ĐỂ THÔNG TIN

Ở Cambridge (Hoa-kỳ) có tin đến nói rằng bác-sĩ Gardener, bác-sĩ Murphree và bác-sĩ Harry Helson thí-nghiệm ở Haward một phép mới dùng để gửi tin đi rất xa. Xưa nay chưa có phép nào thông tin được xa bằng phép ấy. Dùng phép ấy có thể gửi tin vượt qua Đại-tây dương đi các nơi. Hiện thí-nghiệm thông tin từ Cambridge đến New-York, công việc được hoàn hảo lắm. Tuần lễ sau sẽ thí-nghiệm gửi tin đến tận Paris xem sao.

Cuộc thi thơ

Của Nào-tri-Quyền xướng

MMCXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Bà chúa Liễu Hạnh giáng hạ Hồng.
Sự-nghiệp xây nên nền đại đức,
Văn-chương tạc để chữ thù công.
Khói hương thơm ngát vùng kinh Bắc,
Thi-lễ gương treo cõi Á-đông.
Dấu cũ bảo-tồn đi-tích lại,
Ai ai là chẳng một lòng chung.

Đỗ-văn-Giu

11, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

MMCXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh-miếu xây nên trải mấy đông.
Dường cột văn-chương mưa vẫn vững
Cung tường phù-mỹ gió không rung.
Bảng vàng bia đá tên ghi mãi,
Nước biếc non xanh phúc độ chung.
Phong cảnh nùi sông còn dấu cũ,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

Nguyễn-sư-Khê

Làng Bình-vọng, Hà-đông

MMCXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Kim cổ thơm truyền nức Á-đông.
Miếu thánh phong quang cao vẫn sáng
Thêm văn vũ hóa mãi không cùng.
Khoa danh cờ biển vang bờ cõi,
Huân-nghiệp công hầu khắp núi sông
Mới biết Lý, Lê công-đức lớn,
Đời đời cửa thánh vẫn đền công.

MMCXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Ơn Lý, Lê xưa biết mấy trùng.
Cửa mở thánh hiền tôn miếu mạo,
Thềm xây lễ-nhạc tỏ văn-phong.
Trời treo nhật-nguyệt soi sông Nhị,
Đất nổi cung-tường đối núi Nùng.
Nhắn hỏi cổ đó người hoạn khách,
Vì đâu nên tiếng nhớ hay không?

Đào-đình-Môn

Làng Lực-đáp, Ninh-giang

MMCXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nam Bắc quan thần kính ngưỡng lòng.
Thi lễ gương in làn Nhị Bắc, [chung.
Bia tường dấu giáp ngọn Nùng Đông.
Cương-thường khép chặt nền khoa [giáp,
Danh-giáo gây nên bậc hiếu trung.
Trình-độ đổi thay nền nếp cũ,
Nên hương sùng đạo thấu cho không?

Ngô-văn-Kỷ

Làng Sen-chiểu, Sơn-tây

MMCXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-giáo vi ta biết kính sùng.
Chốt vót cung-tường nơi thắng-địa.
Rõ ràng bia thế chốn hoành-cung.
Sông Thù dòng Nhị khơi nguồn học,
Núi Khán non Ny tạc chữ đồng.
Đạo thánh nhờ trời là đạo rộng,
Phù trì danh phận giống tiên rồng.

Nguyễn-quốc-Đạt

Làng Tử-dương, Hà-đông

MMCXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vũ tôn-nghiêm tại cửu trùng.
Hình tượng Khổng Nhan nêu xã-tắc,
Thế qui Nhị Tản mở non sông.
Thánh hiền thanh-giáo soi trời Việt,
Tuấn kiệt kinh-luân tạc núi Nùng.
Nối dõi Trần, Lê khơi mạch Lý,
Vững nền văn-hiến rộng nho-phong.

Nguyễn-văn-Vinh

Làng Bát-tràng, Bắc-ninh

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	26 độ
15 giờ	29 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ tư, 2 Avril 1924

S t de Paul

Âm-lịch

29 tháng hai năm Giáp-tí

Ngày Tân-hợi

Hành-kim. Sao-Bích. Trực-Thành

Kỵ: Tác-tương. Giá-thú, Tạo-tác, Hành-tang Ngũ-lí: Thương-biểu. Hồi-hưu.

Tuổi-hành. Kỉ-hợi, Tiểu-nhân, Đinh, Trí-lệnh. Tử-tạo, động-thổ. Thương-tương. Thụ-trụ. Khai thị, Giáo-tập. Tài-chăng.

Giá bạc. — Kể từ ngày 1er Avril 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 9 f. 85

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 29 mars 1924* 3%. 51,95. — 4%. 1917 57. 45. — 4%. 1918 57.45. — 5%. 1915 1916 67.90. — 5%. 1920 86.40. — 6%. 1920 81.40.

Quan Toàn-quyền đi Vân-nam

Đến tối mai, hồi 8 giờ 34 thì quan Toàn-quyền và Merlin phu-nhân cùng quan chánh quản-lý văn-phòng Châtel, quan tư Jeambrau chánh tòa Chính-trị, quan cai-trị Dupuch và các quan võ hầu sẽ đi chuyến xe-lửa riêng lên Lao-kay để sáng hôm sau lên A-mi-tchéou và Vân-nam.

Mồng 10 avril ngài lại về đến Hà-nội, chuyến xe lửa 8 giờ 13 phút.

Hạm-đội Anh cám ơn quan Thống-đốc Nam-kỳ. Quan Thống-đốc Nam-kỳ vừa tiếp được của Thủy-quân đô-đốc Leveson bức điện-tín sau này:

Giữa lúc từ biệt bờ biển Nam-kỳ là nơi rất hậu đãi khách, thì thiếm-chức xin tỏ lời riêng phần thiếm-chức và thay mặt cả hàng tá ủy và bết thảy nhân dân hạm-đội Anh cảm tạ khoản đãi thân-ái của Saigon đối với chúng tôi.

Sự nghênh tiếp trân trọng ấy khiến cho chúng tôi cảm động lắm và kết nên một cái dây thân ái mới cho Pháp Anh là hai đại cường quốc mở đường lối văn-minh ở bên Viễn-đông này.

Tiếp với bức thư ấy lại có một bức thư riêng của Đô-đốc Leveson cám ơn quan Thống-đốc về sự khoản đãi của qui phu-nhân đối với hạm-đội Anh, nhất là đương khi qui công-tử đương thụ bệnh (Nguyên lệnh lang quan Cognacq bị yếu, nay đã vô sự).

Quan Thống-sứ đi Haiphong. — Trưa hôm qua, quan Thống-sứ Bắc-kỳ đã đi ô-tô xuôi Haiphong. 4 giờ rưỡi thì ngài làm chủ lễ đặt Hội-đồng thương-mại mới. Buổi tối ngài lại về ngay Hanoi.

Hội Hùng-vương. Quan Thống-sứ Bắc-kỳ đã ký nghị-định cấp 10 đồng là tiền của Chính-phủ Bảo-hộ dự vào việc tế lễ ngày hội Hùng-vương (tỉnh Phú-thọ).

Quan công sứ Bắc-kạn. — Quan cai-trị hạng ba de Magnières vừa ở Pháp sang, nay bổ đi công-sứ Bắc-kạn thay quan cai-trị Blu. Ngài đã lên đường sáng hôm nay để cung chức mới.

VÌ ĐI XA MÀ BÁN

1 cái xe ô-tô hiệu « Rolland-Pilaint » 10 mã lực, 5 chỗ ngồi — Còn mới lắm.

1 cái xe nhà cao-su còn mới.

Hỏi tại: số 27, đường Bobillot, Hanoi. 3815

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay tòa Thượng thẩm xử những việc sau này:

Lâm mất tang rượu lậu. — Có người bảo sở Thương-chính đến làng Tư-tân (Kim-sơn) khám nhà tên Ng-Trần-đức-Trạch là chánh hương-hội cùng phó lý trưởng-tuần lý nhân để đòi giải tỉnh. Nhưng coi không cẩn-thận để tên lý đổ rượu đi thay nước lã vào làm cho mất tang. Tòa án Trùng-trị tỉnh Nam-định phạt tên Nguyễn-Y 1.000 quan mà tiền phạt thì bắt chánh hương-hội, phó-lý và trưởng tuần phải chịu. Trần-đức-Trạch chống án, trước tòa Thương-thẩm có trát đòi để xét lại, song không thấy lên hầu, nên tòa kết-án vắng mặt, nay lại không thấy lên, nên tòa lại y án vắng mặt.

Án cắp gỗ. — Tòa Thượng-thẩm y-án tòa án Trùng-trị Hanoi phạt tên Phạm-v-Tao và Ng-v-Thao mỗi tên 4 tháng tù về tội ăn cắp gỗ ở tỉnh Bắc-giang, nhưng cho hưởng án treo.

Án cắp ao. — Tòa án Trùng-trị Hà-nội phạt tên Ng-ngọc-Tụng 4 tháng tù về tội ăn cắp ao của chú. Tòa Thượng-thẩm tăng tội tên ấy lên 8 tháng tù.

Sở Vô-tuyến Bạch-mai. Trong tháng mars 1924, sở Vô-tuyến Bạch-mai gửi đi 17.430 tiếng, và nhận được 21.961 tiếng, cả thảy là 38.991 tiếng.

Hội bảo-trợ các con nuôi của nước. — M. Eckert quan cai-trị hạng nhất, Đốc-lý Hanoi nay cử làm hội-trưởng hội bảo trợ các con nuôi của nước (Comité locale des pupilles de la Nation) thay M. Mourroux.

Hội xe-đạp. — Vì dạo này trời mưa luôn mãi, nay tạnh, nhưng mai chắng b ết thế nào, bởi vậy hội xe-đạp định bãi cuộc thi ngày chủ nhật tới ... ơi này.

Hội lại định mở hai cuộc đua lớn vào dịp lễ Phục-sinh (Pâques) này, hoặc mở vào đêm thứ bảy và đêm chủ-nhật, hoặc vào ngày chủ-nhật và ngày thứ hai, còn tùy theo tiết trời hôm đó thế nào. Hễ nhất định thì đăng báo sau.

Nghỉ dưỡng bệnh. — Cô Trịnh-thị-Thuận trợ-giáo thục thu hạng tám tại trường Nữ-học phố Hàm-long được nghỉ dưỡng bệnh ba tháng lĩnh nửa lương.

Cô Nguyễn-thị-Duang có bằng Sơ-học nay tạm bổ vào chân khuyết tại trường ấy trong khi cô Tuận được nghỉ. Tiền phụ cấp mỗi ngày là 5 hào.

Ngạch Học-chính. — M. Ng-văn-Thi có bằng Thành-chung và bằng Tiền-học tây được bổ giáo-học tập sự.

M. Lê-v-Bát có bằng Sơ-học được bổ trợ giáo phụ biện mỗi tháng 18 đồng.

Ngạch tòa Sứ. — M. Đỗ-Qui trúng tuyển kỳ thi mở cho cựu thông-ngôn tòng chinh tại Pháp nay được bổ thư-ký ngạch các tòa Sứ.

M. Nguyễn-văn-Quang, ký-lục thực thụ hạng tư ngạch tòa Sứ được phép nghỉ 29 ngày.

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói.	0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói.	0.10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp hàn kín, mỗi hộp hai mươi điếu.	0.20

3697

Câu truyện trên xe-lửa. — Vào hồi sáu giờ chiều hôm 28 mars vừa rồi, khi chuyến xe-lửa cuối cùng ở Hanoi lên Lang-sơn, gần đến ga Đông-mỏ thì bỗng nhiên ở toa hạng tư nổi tiếng ầm ầm, mọi người đổ xô lại xem, mới hiểu là thói vì phu của mấy chú Hoa-kiều đối đãi với người mình.

Số là người *gác-phanh* ra bảo bọn đó đứng nằm ngồn ngang và để hàng họ bừa bãi ra như thế, thì không có chỗ cho người khác ngồi, họ đã không nghe, lại còn giở ngay giọng lu ra mà đối lại, bởi thế hai bên sinh ra xô xát cãi nhau, rồi họ cậy đông người tụm lại đánh người *gác-phanh* bị thương, mãi đến lúc người *contrôleur* ra bảo họ mới thôi.

Đến ga Đông-mỏ thì quan chánh sở tại đã ra lấy tên tuổi mấy người Hoa-kiều để làm bằn-bản.

Bị đạn thủng đầu. — Chiều thứ bảy vừa rồi, quan công-sứ Thái-nguyên có đưa M. Marcel Lecomte, làm đốn điền ở Đồn-đu về nhà thương chữa thuốc, vì bị một viên đạn thủng đầu. Nghe đâu M. Lecomte lau súng vô ý để đạn tin phải.

Việt-Nam Thanh-niên hội. Đến 8 giờ tối ngày thứ bảy 12 Avril này, hội-viên V. N. T. N. sẽ diễn tấn kịch « *Mình-gương-đời* » của ông Trần-tuấn-Khải tại rạp chiếu bóng hàng Quạt để ăn mừng ngày hội-tiết của hội. Hội có giấy mời các vị sáng lập, tán-trợ và tứ-trợ hội-viên Annam cùng qui-quyến đến dự cuộc diễn kịch đó không lấy tiền, còn các ngài thường hội-viên thì chỉ đưa xem thẻ hội là được vào coi không mất tiền.

Đến chủ-nhật 13 avril từ 2 giờ đến 11 giờ tối có mở hội hội-quán V. N. T. N. ở số 5, phố Vọng-đức, Hanoi, tất cả các vị sáng-lập, tán-trợ và tứ-trợ hội-viên cùng quý-quyến sẽ có giấy mời, còn các ngài thường hội-viên đưa xem thẻ hội sẽ được vào. Ngày hôm ấy có nhiều cuộc tiêu-khiển, lại có diễn tấn kịch « *Le gendarme est sans pitié* » của Georges Courteline (hội-viên đề) hồi 4 giờ, và có chớp bóng hồi 9 giờ rưỡi.

Đúng 7 giờ có đại-diện ở nhà ăn của hội-quán. Các ngài hội-viên nào muốn dự tiệc ấy, xin góp vào quỹ hội 0 $ 50 trước ngày 10 avril.

H. V. N. T. N. lại cáo

Mượn một người bếp tây, hay người bếp ta làm được tiệc. Đàn-bà, đàn-ông cũng được.

Đến số 57, phố hàng Giấy mà hỏi thăm. 3819

Hội Ích-hữu. — Ích-hữu hội là hội ái-hữu của các viên chức ngạch Công-chính có nhờ bản-quán đăng tờ thông đạt sau này:

Thưa ngài,

Tôi có lời kính mời ngài đến hôm thứ năm 3 avril 1924, đúng 19 giờ rưỡi, lại họp đại hội-đồng tại nhà hội Tri-tri ở phố hàng Quạt số nhà 59 để bàn công việc của hội như sau này:

1. Nghe tờ trình của hội-đồng trị-sự về các việc hội trong năm 1923;
2. Xét giấy biên bản của tiểu hội-đồng khám xét sổ sách và tiền bạc của hội trong năm 1923;
3. Bàn về việc các ông hội-viên đóng tiền trễ;
4. Xét các đơn xin vào hội;
5. Xét những ông hội-viên nào nên cấp bằng thưởng của hội;
6. Bàu lại hội-đồng trị-sự năm 1924;
7. Bàn các việc vặt.

Tôi xin nhắc lại để các ngài biết rằng thường thường đại hội-đồng nhiều ông không đến họp mà cũng không có giấy kiếu, cho nên nhiều lần không thành hội-đồng, lại phải họp lần thứ hai, như thế làm mất nhiều thì giờ và phiền cả đến người thay mặt quan chánh sở Liêm-phóng. Và việc mượn được nhà hội để họp đại hội-đồng cũng là việc khó khăn lắm, vậy xin các ngài nhớ đúng ngày giờ mà đến bàn việc hội cho được ổn thỏa và xin đeo dấu hiệu của hội (Insigne) để cho dễ việc kiểm soát. ông nào bận không đến được xin gửi giấy kiếu lại.

Bị xe điện nghiền mất ngón chân cái. — Chiều hôm kia, hồi 3 giờ, một người phu đàn bà là Ng thị-Hảo, 20 tuổi, nhà ở phố Mới số 14, đi xe điện ở phía đường Huế, xe còn đang chạy đã nhảy xuống cho nên ngã, bị bánh xe nghiền đứt mất ngón chân bên trái. Phải khiêng ngay vào nhà thương buộc thuốc.

Trộm vặt. — Mme Ng-thị-Tân, bán hàng gạch ở đường Bờ-sông trình Cầm mất trộm 40 đồng.

Một cách đi lừa ai cũng phải mắc. Mới đây có một thằng bợm vào một xưởng cửi kia mua mấy xe cửi giá hơn một chục bạc nói là người nhà một hiệu bánh bánh ở trên phố hàng Đường. Chủ xưởng liền cho xe cửi theo hắn đến hiệu bán bánh. Thằng bợm vào trước nói nhà kia có mua cửi tốt không, mà giá bán lại lấy hạ hơn các xưởng khác một ít. Hiệu bánh thấy cửi tốt xe đến tận cửa mà giá lại hời liền nhận mua. Trong khi những người phu đang xếp cửi vào nhà thì thằng bợm lấy ngay tiền mà cút thẳng. Mấy người phu xếp xong đâu đấy, đòi tiền cửi thì người mua bảo đã trả rồi. Bấy giờ đòi bên mới biết là bị thằng bợm kia lừa cả. Tuy vậy người mua lại phải trả tiền một lần nữa.

Việc này đã đem thưa tại sở Cầm, nhưng thằng bợm ấy tuồng cũng khó lòng mà truy ra được.

RẠP CHỚP BÓNG PATHÉ

Chương-trình từ thứ sáu 28 đến thứ năm 3 Avril 1924.

PHẦN THỨ NHẤT

CUỘC ĐUA XE ĐẠP VÒNG NƯỚC PHÁP LẦN THỨ 17

Chia làm năm đoạn. — Đoạn thứ nhất

KIÊN TÂM THÌ KHÔNG CÁI GI LÀ KHÔNG LÀM ĐƯỢC

Hài-kịch rất hay chia làm hai phần

THỜI-SỰ

Entr'acte

PHẦN THỨ HAI

VÕ SĨ JIM BOUGNE

Hài-kịch chia làm ba phần

VIỆC BẮC-KỲ

HÀ-ĐÔNG

Một điều mong mỏi của các nhà nông. — Điều mong mỏi đây là điều mong khai sông Tô-lịch, vì sông ấy cũng là một con sông có quan-hệ cho nông vụ của mấy hạt trong tỉnh này. Sông ấy phát nguyên từ sông Nhị-hà, vòng quanh thành-phố Hanoi rồi xuống hạt Thanh-trì, Thượng-phúc, họp với sông Nhuệ một đường thông xuống phủ Đình và một đường thông xuống Phú-xuyên, hai bên sông đều là đồng điền bát ngát cả. Nhưng chỉ mùa nước mới có nước, còn thì quanh năm đều cạn khô, thuyền bè buôn bán không có lối đi, ruộng nương không có nước tát, thiệt hại bất là ngần nào. Vậy mong rằng Nhà nước sẽ lưu tâm đến mà cho khai sông ấy sâu thêm ra thì việc nông thương của mấy hạt nói trên kia sẽ được thịnh lợi vô cùng vậy.

Vượng lai cảo

NA-CHAM

Trộm vặt. — Mấy hôm nay hàng phố nhiều nhà kêu quân trộm rình luôn, không lối nào là được ngủ yên giấc.

Ngay như tối hôm 28 mars vừa rồi, nhà ga cạnh giờ nghiêm nhặt là thế, mà chúng cũng dám cắt rào vào mở tao gạo ra để khuân, chẳng may đương khi lái hùi mới chuyển được nửa bao thì có người trông thấy chạy ra đuổi bắt, nhưng vì đêm trời tối chúng chạy được thoát.

Sáng hôm sau quan Châu ra khám thì bắt được quả tang thứ gạo đó ở nhà tên phu nước, vậy quan Châu hãy còn bắt tạm giam để xét.

Cấm rượu. — Vì nhiều linh Lê-dương uống rượu ta say, bị đâu ngã đấy, bò lê bò càng ở ngoài đường, có khi lại phá phách các nhà hàng phố, cho nên quan Đại-lý có ra lệnh cấm các hàng rượu không được bán rượu ta cho linh tây, rủ pha vào cà-phê cũng không được, nếu ai vi lệnh, khi linh tuần-cảnh bắt được thì sẽ phải phạt.

Phụ-từ tinh-thâm. — Sáng nào cũng thấy tiếng khóc kêu ri rỉ ở một nhà kia, người ta hỏi mới hiểu rằng đó là bố thằng bé 17 tuổi bị chết chợt ô-tô độ nọ, nay thấy người làm chết con mình vẫn ngang nhiên tự do thì lại động tâm nhớ tới con mà kêu khóc thảm thiết với trời.

(Còn trong thứ ba, có thể hết)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bồ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội các phụng lời châu phê rằng:

Chiến nay đại được phong của MONTÈS quí ông, có chế tiến mới thứ rượu bồ đào từng ngự dùng quả rất hay, đáng nên ghi thưởng, trước lúc phê thì gửi cho quí được phòng chủ-ông để xứng danh-giá.

Khâm thử

[illegible]

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ:* **2$25** *một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính chất người bản-xứ.

Bào-chế **MONTÈS**

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 1er avril 1924

KỸ NỮ VÔ TÌNH

Ai quen bảy chữ tám nghề.
Để người tham sắc hoảng mê vì tình.
Rồi khi thuận đạo gia-đình,
Ngẫm mà dơ dáng dạn hình cho ai.

Tối thứ tư 2 avril 1924

THUA CHỊ ĐÀN BÀ

Gian ngoan chẳng lại thực thà.
Mưu sâu thuốc độc ai hòa hơn ai.
Nhẽ giời bảo ứng không sai.
Thấp cơ thẹn mặt làm giai với đời.

Bán đấu giá

Ngày thứ ba mồng tám tháng Avril năm một nghìn chín trăm hai mươi bốn, hồi tám giờ sáng. Đường Pigneaux de Béhaine ở Nam-định.

Bán sáu mươi thước kíp (60^{m3}) gỗ gụ, lim, táu và tạp, vừa phiến, vừa cây lớn nhỏ đủ các hạng. Một cái xe ngựa (Boghei) bánh cao-su, còn tốt, có mui, có đồ đóng ngựa bằng da vàng

Muốn hỏi điều gì thì hỏi tại nha lục-sự tòa-án Hòa giải, Nam định. Bán tiền ngay. Giá thêm 10% ngoài.

Lục-sự kiêm hổ-giá ủy-viên

Ký tên: CH. TABOUILLOT

3820

HIỆU

MINH-DƯƠNG

MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC

của Đông pháp Yên-thảo công-ty

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ

CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ-GÀ

Giữa phố hàng Gai số 83

AI MUỐN CÓ NƯỚC XUỐI VI CHY NGAY Ở TRONG NHÀ

Ai cũng biết rằng **nước xuối Vichy** có những tính chất gì, **và nước ấy dùng được những việc gì, đau vị, đau thận cùng vô số bệnh khác nữa, dùng nước ấy công-hiệu lắm.**

Nhưng đến tận xuối ấy mà phục-thuốc thì tốn kém lắm, vì vậy hiệu bào chế Montès, NHÀ BA CHUÔNG có buôn thứ muối Sels Vichy có thứ chai lớn, có thứ chai nhỏ, chỉ bỏ mấy thìa con muối ấy vào một lít nước đun rồi thì có nước Vichy mà dùng, chẳng tốn kém là bao.

Nên đến hiệu bào chế NHÀ BA CHUÔNG mà mua muối Sels Vichy.

LẠNG-SƠN

Giáng-chức. — M. Nguyễn-trọng-Khiêm thư-ký hạng sáu ngạch Công-chính ban Hỏa-xa bị giáng chức xuống thư-ký tập sự vì đã có lỗi nặng trong khi làm việc.

ĐÔNG-GIAO

Mỏ than. — Theo như trong báo đã đăng thì mỏ than nay đã khai được nhiều, đường xe-lửa từ ga vào đến mỏ ngót 4 kilomètres cũng đã nối xong, việc vận tải xem ra có bề tiện lợi. Nghe đâu than đây tốt lắm.

NINH-BÌNH KIM-SƠN

Tình khứ lưu. — Ngày 27 mars. vừa rồi quan huyện Ngô-đặng-Đấu, đổi đi huyện Tiên-du Bắc-ninh, ông chủ sở giây thép có làm tiệc tiễn hành, có ông thầy thuốc nhà thương Phát-diệm, hai ông giáo học và các nha thuộc huyện, nghị hội viên, chánh phó tổng trong hạt đều đến dự tiệc, Khi mãn tiệc thì M. Lê-như-Hồ M. Trần-qui-Quán đều là nguyên nghị-viên có đọc mấy lời tiễn hành. Quan huyện có đáp lại mấy lời tỏ ra tình quyến luyến lắm.

Một người dân huyện Kim-sơn lai cảo,

VIỆC KINH-ĐÔ

Cái nạn ô-tô. — Chiều hôm 26 mars ở gần đường Chaigneau có xảy ra một cái nạn 4 chiếc ô-tô đụng nhau, chiếc thì gãy hai bánh trước, chiếc thì đâm vào cây vông đồng rồi cắm nhịp xe vào đó, chiếc thì bẻ đèn và gãy tay chắn bùn, duy có 1 chiếc xây xát ít nhiều và chạy được, còn những chiếc kia đều bị hư-hỏng nhiều lắm; may sao người ngồi xe thì bị thương xoàng chớ không can gì Ở bên đường Chaigneau là một nơi ngã năm chớ chẳng phải là ngã tư, đường lối lại xiên xẹo, nên xe chạy đến đó mà không bóp còi thì hẳn phải nguy to, mà dù có bóp còi đi nữa mà chạy lanh thì cũng phải đụng chạm nhau. Hôm ấy nghe đâu những chiếc xe ấy vì không đi chậm nên mới xảy ra cái nạn như thế. Biết bao là cái bảng cấm ở lối nầy nẻo kia, bảo xe phải chậm bước ở trong thành phố, thế mà hằng ngày những thấy xe ô-tô vùn vụt như tên bắn, thật là một điều nguy hiểm nên đề phòng lắm vậy.

Trường tập bắn. — Mấy lâu nay vệ linh pháo thủ đã đem quân gia khí-giới về tập bắn tại những nơi sơn phận làng Phú-bài và Lang-xá, trong khi diễn tập thì có bắn súng lớn, súng nhỏ, nên phải cấm những người đi củi dút than không được thoảng vãng đến những miền ấy.

Những quả đạn trái-phá tắt ngòi. — Vừa rồi ở các nơi bắn tập có đến 36 quả đạn trái-phá rơi xuống mà không nổ, thì hiện đương tìm kiếm chưa biết vùi lấp ở nơi nào. Nghe đâu đã tìm được hai quả thì đã báo quan phái người về nhận đem nạp lại. Trong mỗi một quả đạn trái phá có nhiều đồng và sắt, cho nên người ta thường lấy đem bán cho thợ đúc và thợ rèn; lắm khi không biết mở quả phá thì đã nổ ra mà lại hại người, sự ấy thường thấy lắm — Nay có 36 quả phá chưa nổ hẳn, cũng lắm người tham và dại nếu tìm được cũng ẵn đi mà bán kiếm tiền. Như thế thì dại quá, nếu ai tìm được chớ nên mở chạ mà chết thiệt thân, thì kíp phải báo quan chớ dại ẵn nặ có khi hại mình mà hại đến nhà cửa nữa.

Bánh mì bán rao. — Mỗi khi xứ này có sự kém ăn thì đã thấy bọn thương-nhơn làm bánh mì cho người đi bán rao. Thứ bánh ấy pha lẫn lắm thứ chất bột khác chẳng phải tinh một thứ bột mì, ăn vào có thể lâu tiêu mà lại hại, thứ bánh ấy ta chớ dùng cho người đau và trẻ con ăn.

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Thuyên chuyển. — Có tin rằng M. Phạm-nguyên-Hữu, thư-ký hạng nhất *chef gare* Vinh sắp đổi ra *chef gare* Ninh-bình và M. Nguyễn-v-Toản thư-ký hạng năm *chef gare* Ninh-bình đổi vào Vinh thay M. Phạm-nguyên-Hữu.

QUẢNG-NGÃI

Mùa đường năm nay. — Mùa đường năm nay so với mùa trước có phần được hơn nhiều, vì rằng năm ngoái nhờ trời nắng mưa, mùa mía gặp chầu, nên mùa đường mới được. Đường là một thứ hàng xuất sản đại tôn của tỉnh này, năm nào mùa đường được nhiều, thì việc buôn bán cũng nhân đấy mà thêm vẻ sầm-uất.

BÌNH-ĐỊNH

Cái nạn máy bay. — Trong một số trước, bản báo đã đăng điện-tín về việc rủi ro máy bay, nay lại tiếp được tin của phóng-sự tường thuật như sau này:

Hôm 15 mars có ba chiếc phi-cơ bay tới đậu tại huyện Phù-cát, cách xa thành phố Qui-nhơn chừng 28 kilomètres. Tàu đậu lại đó năm sáu ngày, vì bị mưa to gió mạnh luôn nên bay đi không được.

Qua đến bữa 20, trời vừa tạnh mưa, nhưng cũng còn ủ ê, và ngọn gió bấc còn thổi riết, nhưng bởi tàu đình trú đã lâu, lại có việc ở miền Kontum, nên quan coi tàu định cho một chiếc bay trước lên trên ấy. Vậy chiều 20 độ hai giờ, tàu nổi máy chuyển động vang trời, thiên hạ đùng đùng chạy tới xem coi cái tàu vận máy, máy chuyển rầm trời, vang đất, thiên hạ lướt tới xem đông nghìn nghịt. Khi tàu đã cất lên khỏi đất chừng đôi ba thước tây, thì người đi coi sững đứng tâm thần, mắt nhìn không nháy.

Lạ thay! tài tình thay!! Mà thương hại lắm thay! Cái sự rủi ro tai hại hầu đến, nào ai có lưu ý đến chút nào. Tàu vừa lên được ít thước, liền xuống phải ngọn gió mạnh vật lại, tàu quay đầu đáp xuống; đang lúc bất thình lình như vậy, kẻ đứng coi không tránh kịp, nên bị máy quay đàng trước đập vào lũ đông, bay hồn tan xác hết 12 mạng người, và bốn năm người bị thương vừa nặng vừa nhẹ.

(Xem trang thứ tư).

Muốn bán một cái automobile hiệu «Nasch» còn mới và tốt nguyên, 6 cylindres và 7 chỗ ngồi.

Ai muốn mua cứ lại hỏi M. A. FOUI tại nhà số 39, đường Chavassieux ở Haiphong.

3817

HỘI-ĐỒNG-ÍCH

dang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích:

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sẽ kết sổ, thôi sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên

P. Pon. E. CHATAIGNEAU.

Y. M. GRENÈS.

2094.

TIỂU-THUYẾT TÀU

ANH-HÙNG NÁO

Dịch-giả:

VŨ-ĐÌNH-LONG

Quyển thứ **1** 12 hồi

68 trang lớn: **0$25**

Ở xa muốn mua xin gửi thêm tiền cước là 0$03 cho hiệu KIM-ĐỨC-GIANG, 83 phố hàng Bồ, Hà-nội.

Đã có bán tại các hiệu sách

3818

河內海防

正號金泰
獅子名茶

Bản-hiệu đã lâu năm chuyên môn bán các thứ chè tàu Ô-long, Liên-tâm. Thủy-tiên, tại Haiphong hiệu là KIM-THÁI, số nhà 140, ở phố Khách, và có gửi bán ở các hiệu trong Nam-kỳ, Trung-kỳ, Bắc-kỳ, và hiện tại Hanoi, phố hàng Ngang, số nhà 3 cũng có một chi-điếm mới mở. Vậy xin kính mời các quý-khách đến mua hoặc ở xa viết thơ đến bản hiệu mua cũng được.

Xin nhắn cho kỹ các hiệu chè:

KIM-THÁI hiệu sư-tử; **CÔNG-THÁI** hiệu kỳ-lân và **LÂM-MẬU**, tam-hỷ, ngũ-phúc, tam-nguyên.

Các thứ chè của bản-hiệu thứ nào cũng có thưởng cả.

KIM-THÁI

Haiphong, phố Khách, số 140

Hanoi, phố hàng Ngang, số 3

2101

Ta nên chú ý!

Thuốc tây kể thì nhiều thứ thuốc công-hiệu lắm, nhưng mà thật là hay thì duy có một vài thứ, là những thứ thuốc mà nhà chế ra đã thí-nghiệm chắc chắn mới đem ra bán cho nhà có bệnh dùng.

Độ rày có một thứ thuốc trong mấy thứ rất hay ấy thật là nổi tiếng trong y-giới, ai cũng phải chịu là tốt hơn cả.

Thứ thuốc ấy là thuốc giải độc.

Dépuratif Sensal

chuyên-trị những chứng lở chốc, mụn nhọt, đầu đanh, gai-gạo, nhứt là những chứng đã dùng nhiều thuốc khác mà chưa khỏi như là đau xương, phá độc, khí huyết không được thông, thành ra nhức đầu, đau [illegible] đau lưng, đường tiết, giang-mai còn [illegible] độc tiết ra, ai phải những chứng ấy phải dùng nó mới được.

Trong bài trước ta đã nói về sự hiệu-nghiệm của thuốc DEPURATIF SENSAL. Từ hay đến nay có mấy tuần lễ ta không nói thêm gì nữa, là có ý để cho độc giả [illegible] kỹ cái bài thứ nhất vậy.

Bữa nay xin nói về các bệnh ngoài da nhờ có thuốc DEPURATIF SENSAL chữa rất dễ.

Các bệnh ấy hay sinh ra ngứa, nên thường đau đớn [illegible] các bệnh ấy lại ghê tởm cho người ngoài nữa.

[illegible] không biết vệ sinh, nên các bệnh ngoài da hay sinh ra lắm, vậy ta phải hết sức [illegible]. Vì thế nên mới chế ra thuốc DEPURATIF SENSAL này.

Trong các bệnh ta thường thấy luôn, có bệnh ECZEMA rất là dễ lan làm cho thân thể có những [illegible] chảy mủ, làm cho thân thể trông rất ghê.

Bệnh ERYTHEME INTERTRIGO làm cho chảy nước [illegible] ghê tởm. Người mắc bệnh đau đớn lắm.

Bệnh HERPES hay sinh ra ở những cơ-quan sinh-dục.

Bệnh HERPES CERCINE rất là khó chịu, nhất là trong khi nóng nực.

[illegible] đinh, đơm sug, ghẻ lở, v. v.

[illegible] bấy nhiêu bệnh cũng đủ, vì trong các [illegible] các bệnh trên này thường sinh ra nhiều nhất. Ta xin khuyên ai có bệnh nên dùng thuốc DEPURATIF SENSAL mà chữa. Thuốc ấy bán ở

Hiệu Bào chế CHASSAGNE

59, phố Paul Bert

trước cửa hiệu Godard

Còn các thứ thuốc mỡ dùng về các bệnh nói trên này, chỉ có thứ thuốc mỡ POMMADE SAINT ANDRÉ là công-hiệu nhất.

2057

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc: các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quit, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

217

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

*Hiệu tôi mở từ năm **1889**, kể được **31** năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.*

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045

MẬU-THỊNH kính cáo.

Số 87

BÌNH SƠN LÃNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ nhả ngọc phun châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoàng-văn tài-nữ » lập lầu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào dám hỗn-hào xấc-láo thì được phép đả-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất ly-kỳ.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Sơn-hiền-nhân tướng-công thấy hai người cùng nhau tranh-luận phải trái, liền nói:

— Quan *Vương* đốc-học lấy quân-mệnh làm trọng, đã đành rằng phải, nhưng quan *Bình* thám-hoa nhất-định xin thủ lễ, cũng chưa từng đã trái chút nào. Cứ như ý già này thiển-nghĩ thì nên đem hai nghĩa ấy tâu trình thánh-thượng, để tùy lượng trên chỉ phán.

Vương-cồn và *Bình-như-hành* đồng thanh mà đáp rằng:

— Vâng! Để đến sáng mai, xin cùng vào triều thỉnh chỉ.

Yến-bạch-hạm nghe nói thỉnh-chỉ, cũng vội-vàng thưa rằng:

Kẻ môn-sinh này cũng có chút ẩn-tình, dám xin ân sư thỉnh-chỉ cho một thể.

Vương-cồn nói:

Quan thám-hoa đã trót đưa sinh-lễ, còn có thể thỉnh-chỉ được, đến như cái ẩn-tình của quan trạng-nguyên thì tôi biết tâu thế nào, điều ấy quyết không dám vâng mệnh.

Yến-bạch-hạm mới không dám nói nữa. Mỗi người lại uống thêm mấy chén rượu rồi ai nấy lui về. Đến hôm sau, *Vương-cồn* cùng *Bình-như-hành* vừa toan vào triều thỉnh-chỉ thì không ngờ quan tri-phủ *Dương-châu* là *Đậu-quốc-nhất* nghe *Bình-như-hành* đã đỗ thám-hoa, liền báo cho *Lãnh* trung-thư biết, để hắn mau mau tiến Kinh mà thương-lượng với con gái về việc kết hôn.

Đậu-quốc-nhất lại nhân mình làm tri-phủ ở *Dương châu* đã được 4 năm, cũng muốn tiến Kinh để cầu được khôi phục nguyên-chức, mới nhân việc dâng biểu, cùng *Lãnh* trung-thư cùng tiến Kinh. Khi vào tới Kinh, *Lãnh* trung-thư thẳng tới *Sơn-phủ* để thăm con gái là nàng *Lãnh-giang-tuyết*.

Hôm ấy *Đậu* tri-phủ tiến triều. vừa vào đến triều-phòng thì gặp *Bình-như-hành*. *Bình-như-hành* mừng-rỡ mà hỏi rằng:

— *Đậu* đại-nhân tiến Kinh bao giờ thế? Đại-nhân đến vừa bay! Bây giờ tôi đã có chứng-cứ rồi!

Nói xong, liền đưa *Đậu* tri-phủ đến chào *Vương-cồn* mà rằng:

— *Đậu* đại-nhân đây, tức là môi-nhân khi trước của tôi đó.

Đậu tri-phủ vội-vàng hỏi rằng:

— Quan thám-hoa ngài đã được chiếm bảng khôi-nguyên, chẳng hay vì việc gì mà ngài lại nói đến kẻ môi-nhân này?

Bình-như-hành nói:

— Tôi mông ân thánh-thượng tứ-hôn, hôm nay định vào tâu thánh-thượng để xin từ-chối vì đã có đưa sinh-lễ cùng một nhà rồi Đang hiềm không có chứng-cứ, sợ thánh-thượng không tin, may sao lại được đại-nhân tới đây, thật là mừng đã có chứng-cứ rõ ràng vậy.

Đậu tri-phủ nói:

— À! Nguyên do như thế! Nếu vậy thì khi vào bệ-kiến, sẽ phải tâu-bày.

Vương-cồn nói:

— Quan thám-hoa từ-chối, cũng không hề chi, nhưng chỉ sợ uổng phụ cái lòng qui-báu của thánh-thượng đối với người tài vậy.

Đậu tri-phủ nói:

Cái lòng qui-báu của thánh-thượng đối với người tài thế nào, xin quan *Vương* đốc-học dạy chuyện cho tôi được biết.

Vương-cồn nói:

— Thánh-thượng thấy quan thám-hoa là bậc kỳ-tài, đủ lòng yêu-mến, lại thấy người con gái quan *Sơn* tướng-công cũng là bậc tài nữ, mới muốn cho hai bên được đẹp duyên cầm-sắt cùng nhau, đó thật là cái lòng qui-báu của thánh-thượng đối với người tài, quan thám-hoa chối-từ, há chẳng uổng phụ lắm ru!

— *Đậu* tri-phủ nghe nói, kinh-ngạc mà hỏi rằng:

Thánh-thượng định gả con gái quan *Sơn* tướng-công là nàng *Sơn-đại* cho quan thám-hoa, có phải không?

Vương-cồn nói:

— Không phải *Sơn-đại*, số là một người nghĩa-nữ họ *Lãnh* vậy.

Đậu tri-phủ nghe nói, cả cười mà rằng:

— Nếu là một người nghĩa-nữ họ *Lãnh* thì quan *Vương* đốc-học cùng quan thám-hoa bất-tất phải tranh-luận, mà cũng bất-tất phải thỉnh-chỉ, cứ xin trở về sửa-soạn lễ hợp-cẩn đi mà thôi. Từ bấy đến nay, tôi vẫn là tư-môi, ngày nay sẽ thành ra một vị quan-môi vậy.

Vương-cồn và *Bình-như-hành* đều lấy làm kinh-ngạc. *Bình-như-hành* lại nói:

Tháng thượng tứ-hôn một người, và vãn-sinh này định-hôn một người, hai đàng khác nhau, cớ sao lại bảo là không nên tranh-luận?

Đậu tri-phủ nói:

— Thánh-thượng tứ-hôn tức là người ấy, mà quan thám-hoa định-hôn cũng tức là người ấy. Hai người là một, còn phải tranh-luận nỗi gì! Quan thám-hoa không biết, tưởng nghĩa-nữ của *Sơn* tướng-công là ai? Nghĩa-nữ của *Sơn* tướng-công tức là nàng *Lãnh-giáng-tuyết* mà ngài đã đưa sinh-lễ đó!

Bình-như-hành lại kinh-ngạc mà hỏi rằng:

— Nàng *Lãnh-giáng-tuyết* người ở *Dương-châu*, cớ sao lại thành ra nghĩa-nữ của *Sơn* tướng-công?

Đậu tri-phủ nói:

— Câu chuyện ấy dài lắm! Bây giờ nói sao hết được. Nhưng lệnh-nhạc-phụ nghe tin ngài đỗ thám-hoa, sợ ngài sắp xin cưới, đã cùng tôi tiến Kinh. Hôm qua đã vào *Sơn-phủ* để báo tin cho nàng *Lãnh-giáng-tuyết* được biết.

Vương-cồn và *Bình-như-hành* nghe nói, xiết bao mừng-rỡ mà rằng:

— Nếu không gặp được *Đậu* đại-nhân tới đây, nói rõ đầu đuôi cho nghe thì chúng tôi chẳng khác chi người trong giấc mộng, cứ mỗi mồm gân cổ mà tranh-luận hoài!

Đậu tri-phủ nói:

Thôi, bây giờ bất-tất bàn nữa, xin mời hai ngài về, để tôi vào triều-kiến thánh-thượng xong, sẽ xin đến mừng.

Vương-cồn và *Bình-như-hành* tức khắc lui ra, cùng nhau trở về. Lại nói chuyện *Lãnh* trung-thư tới Kinh, nghe nói *Sơn-hiền-nhân* tướng-công đã thiên ra ở *Hoàng-trang*, tức khắc thẳng đường tìm đến để xin vào yết-kiến. *Sơn-hiền-nhân* tướng-công nghe nói có thân-phụ nàng *Lãnh-giáng-tuyết* đến, vội-vàng ra phòng khách để tiếp kiến.

Lãnh trung-thư hai ba lần cảm tạ cái công *Sơn* tướng-công ân-dưỡng nàng *Lãnh-giáng-tuyết* trong bấy nhiêu lâu. *Sơn-hiền-nhân* tướng-công nhất diện truyền người nhà dọn tiệc, và nhất diện cho gọi nàng *Lãnh-giáng-tuyết* ra để bái-yết thân-phụ.

Khi nàng *Lãnh-giáng-tuyết* ra làm lễ bái yết xong, *Lãnh* trung-thư bảo rằng:

— Nếu không vì có chút việc thì ta cũng không tới đây....

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Đang cơn nguy-hiểm ấy quan ba cầm máy, lo hãm máy động-cơ, tàu ngã dập vào bụi tre, nên phải hư hỏng nhiều ; còn một qui quan ngồi trong máy cũng bị thương nhẹ nơi mặt.

Đang lúc bấy giờ thiên-hạ kinh hồn thất vía, xô đẩy nhau mà chạy, kêu la dậy đất, vang trời, không ai còn dám nhìn vào cái cuộc gớm ghê no. Kẻ bể đầu, người dập nát cả thân mình, kẻ hỏng tay, người cụt chân, máu phun lai láng. Thật là một chốn đang bình yên vui vẻ, mà trong nhây mắt liền hóa nên như một trường giao-chiến vừa tan !

Quan tư quản đốc đoàn tàu vội vàng ra tìm mấy người bị thương nặng, cho xe ô-tô chở ngay vào nhà thương Qui-nhơn mà điều trị, cả thảy là viên quan ba cai tàu, và bốn người đi coi, vừa đến nhà thương thì chết mất một người, là học-sinh trường Pháp-Việt Phú-cát.

Tin ấy vừa tới Qui-nhơn thì quan docteur coi nhà thương lập tức lên xe hơi, thẳng tới đi xem coi còn ai bị thương vừa ma nhứt thuốc. Lại nhiều xe khác các qui quan cũng đến đó mà xem.

Khám xong thì hiện chết tại đó 12 mạng cả nam phụ lão ấu. Hình cảnh gớm ghê thê thảm lắm. Người ta nói trong số bị nạn ấy có một người đàn bà kia tay bồng đứa con đại, và tay dắt một đứa nữa ra đó xem tàu bay, thì cả ba mẹ con đều nát thịt tan xương nằm một đống. Quan dân tới đó thấy việc thảm thương ấy, đều ai nấy lụy tuôn rơi.

Xong cuộc thì quan bản hạt cho rao báo để nhân-dân biết, đặng tới nhìn nhận tử-thi về mai táng.

Xiết bao tiếng khóc lời than, đã nêu chưa xót !

Ấy đang cuộc vui xem, ai nấy xô lẫn nhau mà đeo mắt nhìn sự lạ cửa từng thấy. Vui vui, cười cười, mà bỗng nhiên hóa ra cuộc đau thương buồn bực, khóc kaoe, than thanh !!

Cứ theo lời viên quan một coi tàu bay, phàn phô rằng : xưa nay tàu bay có hại, là hại cho người đi tàu bay mà thôi, chưa hề thấy hại người đi coi nhu thế.

Thật là một việc rủi ro lạ thường ! Nghe nhà nước có cấp cho mấy người bị hại kẻ hơn 10 đồng, con mất 15 đồng để lo bề tống chung.

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酷補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bảo-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每間各吞喊鉛吉。哇沒嘰器歐喫補

Bản hiệu : Hiệu Bảo-chế **J. BLANC**

2099 31, rue Chaigneau (Rue Paul-Bert) Hanoi

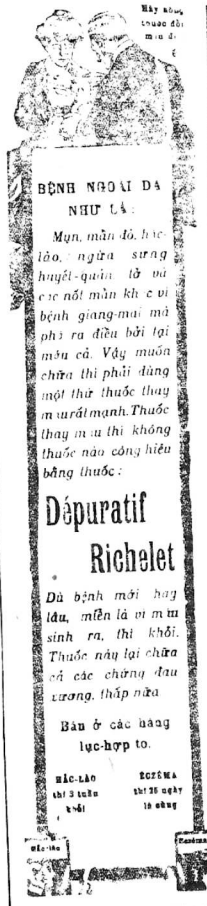
Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được !

Rượu bổ-dào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-dào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất qui để trị các chứng bệnh như : kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình,** lại rất là bổ sức **cho đàn-bà dễ,** người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ **hoa-hồng.**

Hiệu Bảo-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Mày nhớ, toujours đối mau đi

BỆNH NGOÀI DA NHƯ LÁ :

Mụn, mẩn đỏ, hắc lào, ngứa sưng, huyết-quản tổ ra các nốt mẩn khi có vì bệnh giang-mai mà phải ra điều bởi lại mẩu cả. Vậy muốn chữa thì phải dùng một thứ thuốc thay máu rất mạnh. Thuốc thay máu thì không thuốc nào công hiệu bằng thuốc :

Dépuratif Richelet

Dù bệnh mới hay lâu, miễn là vi mầm sinh ra, thì khỏi. Thuốc này lại chữa cả các chứng đau xương, thấp nữa.

Bán ở các hàng lục-hợp to.

BẮC-LÀO thì 3 tuần khỏi — BOMBAY thì 25 ngày là xong

Cadeau

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Hỏi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Hải-dương, là một nhà chuyên-trị, bào thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại.

Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

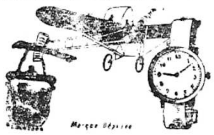
2082

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

號八廿牌門商浦行內河東

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tế-a sắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Shang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, đồng nhiều đồ ngọc, vàng, ngọc, ngà, xứ, cốt để bán vào hai dịp ấy.

Các thứ đồ bán Tết này thì thật là tinh sảo, thửa để lâu lắm nay mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiêu khách.

Xin các qui-khách có lòng chiếu cố thì mau đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đặc biệt đi.

Kẻ mua, người xem, đêm ngày đến bản hiệu cũng xin nhất luật Cần-cáo

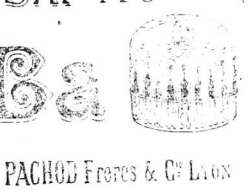
HIỆU PAO-VA, Bijoutier

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

15i đổi.

2032

SẮP MỞ

PACHOD Freres & Cie LYON

2056

NAM-THÁI 泰南

6, Quai Clémenceau — HANOI

ở phố Bờ-sông, số nhà 26, HANOI

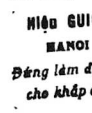
Bản hiệu có bán gỗ lim cây gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thanh khí, các thứ gỗ lạp, gỗ gụ, gạch xây tường và có nhận cả dong các thứ đồ-đạc và các thứ lồi cưa.

Hàng tốt giá hạ.

NAM THÁI *Kính-cáo*

2073

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thứ hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU LẬU mới bị hay là có đã lâu rồi.

Trong 332 người A-lập dùng thuốc này thì lành bịnh hết 231 người (Y theo lời phúc các hiệuthuốc ở Alger)

BÁN TẠI SỞ : SPÉCIALITÉS PEYRARD 68, Rue de Grenelle, PARIS và trong các nhà thuốc tây danh

QUINQUINA CUSSAC

BỔ SỨC — KHỎE NGƯỜI

Chế bằng rượu vang tốt. Rượu ấy làm cho ngon cơm, và cái vị nó rất ngon.

Rượu ấy khỏe và bổ làm cho người mới đau khỏi được phục-sức, trị được bệnh huyết-suy, bệnh sốt-rét cùng bệnh một nhọc.

Ai muốn giữ gìn sức-khỏe nên dùng rượu này.

Hiệu GUIONEAUD FRÈRES

HANOI — HAIPHONG

Đáng làm đại biểu bán rượu ấy cho khắp cả hạt Đông-pháp

ĐƯỜNG SANG LÀO

PHẠM-VĂN-PHI & Cie Ở VINH

GIÁ TIỀN

Hạng nhất tây ngồi : 30$80

Hạng nhất ta hay đi : 20$00

Trẻ con từ 3 đến 7 tuổi trả nửa tiền.

LỜI RẶN — Phải hỏi chỗ ngồi trước 24 giờ.

Có xe riêng để chở thuê riêng từng chuyến một, ai muốn thuê nên đánh giấy thép trước 2 ngày.

Nên đi ngay tức mua vé không đi được nữa.

Có xe chở thơ và hành khách từ Vinh đến Thakhek qua Napé

Service provisoire

THỜI GIỜ XE CHẠY

Ở Vinh đi. — Chủ-nhật, đồng 6 giờ sáng chạy lên Napé ngủ. Sáng hôm sau đồng 6 giờ sáng Napé chạy lên Thakhek vừa kịp thu thấy liên Vientiane.

Ở Thakhek về. — 7 giờ sáng thứ ba chờ sau thấy ở Vientiane tới Thakhek thì xe auto mới chạy về Napé ngủ. Sáng hôm sau ở Napé về Vinh. Hành khách về có thể ra Hanoi đi chuyến tàu hoả 2 giờ chiều hoặc đi chuyến tàu đêm cũng được.

THUỐC HÉMOGLOBINE BYLA

Trừ bệnh huyết suy rất mạnh

CỨNG CÁP

MẠNH MẼ

BÉO TỐT

Là thứ thuốc bổ huyết mạnh nhất

Xin hỏi tại hiệu BYLA

26, Avenue de l'Observatoire. — PARIS (France)

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công ty Panama, có rút số để hoàn lại (*Obligation Panama à lots*). Lối mua phải nộp ngay 20 quan, rồi cứ 17 tháng nộp thêm 20 quan, theo như lệ định trong luật. Như vậy mỗi năm 42 đồng mà ta có thể (có nên gọi có được).

Đã nộp tiền lần đầu là được ngay cái tờ trái-đơn mà riêng mình được lĩnh nguyên mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái-đơn trúng số sẽ lĩnh thêm được 1.000 quan, cả tiền là 1.020 quan. Mỗi trái đơn trước sau thế nào cũng trúng số, hơn 3 triệu 16.

Không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Nếu bán cái trái đơn ấy đi thì cũng được.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỜ SAU NÀY :

130 lô.	500.000 quan	260 lô.	5.000 quan
130 lô.	250.000 —	1.300 lô.	2.000 —
260 lô.	100.000 —	13.000 lô.	1.000 —
260 lô.	10.000 —	1.709.900 trái đơn hoàn lại làm	400 —

Nước có trái-đơn được dự cuộc rút số mỗi năm khi có trái-đơn ra rồi vậy.

Các lệ được lĩnh nguyên tiền, không phải trừ phí tổn chi cả. Mỗi lần rút số có nhân được một cái bằng có số trái đơn trúng số, không phải trả tiền. Các số kê trong bằng ấy đúng với các trái-đơn đã lại nhà ngân hàng, các nhà có trái đơn có thể đến xem được, theo như điều khoản trong bản luật riêng ngày 12 Mars 1906. Bản luật ấy là một bản luật bảo chứng, giữ gìn cho các nhà có trái đơn, không có điều gì phải nghi ngại cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn dự các cuộc rút số ấy thì gởi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France

R. C. MARSEILLE 6676